

МАКАДЕМІЯ

№3 (381)

26 лютого 2021

«НІ, Я ЖИВА, Я БУДУ ВІЧНО ЖИТИ! Я В СЕРЦІ МАЮ ТЕ, ЩО НЕ ВМИРАЄ!»

Крізь роки Леся Українка промовляє до нас цими словами, які належать її героїні з «Лісової пісні» – Мавці. Дійсно, у цих словах відчувається сила духу, боротьба й жага до життя, які притаманні самій поетесі. Ця тендітна жінка виявилася мужнішою за багатьох чоловіків, бо інколи мужність потрібна вже для того, аби просто жити й нести свою долю такою, як вона є.

25 лютого 2021 року виповнюється 150 років від дня народження видатної української письменниці Лесі Укра-

їнки. Завдяки своїй творчості вона ввійшла до культурної спадщини нашої нації і показала всьому світу високий і зразковий рівень письменництва.

Центральною подією ювілейного року стане презентація 14-томника, про це повідомляє Міністерство культури та інформаційної політики України на своїй сторінці у фейсбук. Це унікальне, повне зібрання творів, листів та перекладів, написаних Ларисою Косач-Квіткою, які не спотворені цензурою. Презентація зібрання буде офіційно представлена

у рамках масштабного мистецького проекту «Леся Українка: 150 імен» у Національному центрі «Український дім».

Також Національний банк України випустив пам'ятну монету «До 150-річчя від дня народження Лесі Українки». Пам'ятні монети НБУ мають художню цінність. Монети номіналом у 20 грн уже введено в обіг із 21 січня 2021 року, а викарбовано їх із дорогоцінних та недорогоцінних металів обмеженими тиражами.

Задля того, аби молода аудиторія активно долучала-

ся до відзначення ювілейного року, Міністерство культури та інформаційної політики України разом з агенцією Postmen створили інстаграм-маску до 150-річчя від дня народження Лесі Українки. За допомогою цієї маски користувачі можуть приміряти на себе три образи. Перший образ присвячений феміністичним та модерністським поглядам поетеси. Другий – передає популярний образ Лесі з квітами у волоссі, а третій образ символізує європейську позицію поетеси.

Руфь Кравчук

РЕКТОРАТ, ПРОФКОМ ТА ГАЗЕТА «АКАДЕМІЯ»

ВІТАЮТЬ

асистента кафедри фізики

ДЕМЕДЮКА РОМАНА ОЛЕКСАНДРОВИЧА

з успішним захистом дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата фіз.-мат. наук, який відбувся 17 лютого 2021 року в Інституті фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова (м. Київ).

Науковий керівник –
д-р фіз.-мат. наук, проф. Тулупенко В.М.

У КРАМАТОРСЬКУ ЗА УЧАСТІ ДДМА ПОЧАЛОСЯ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО КЛАСТЕРУ

В Академії відбулася визначна подія – підписання меморандуму про взаємопорозуміння та наміри щодо створення та підтримки Інноваційного кластеру м. Краматорська. Меморандум було підписано 9 лютого виконавчим комітетом Краматорської міської ради в особі міського голови Краматорська Олександра Гончаренка, ТОВ «Інноваційний холдинг «Сікорські Челендж» в особі директора Олексія Струцинського та Донбаською державною машинобудівною академією в особі ректора Віктора Ковальова.

Ректор ДДМА Віктор Ковальов привітав усіх присутніх, підкресливши, що розвиток інноватики є одним із головних векторів розвитку Академії: спрямування її наукового потенціалу на розв'язання актуальних проблем міста має створити плідну синергетичну взаємодію академічного та публічного секторів.

Мер міста Олександр Гончаренко виступив зі змістов-

ною промовою, у якій підкреслив значущість інноваційного розвитку для міста та регіону, оскільки саме інновації можуть забезпечити зміцнення місцевого бізнесу, створення робочих місць та скорочення відтоку з Краматорська талановитої та ініціативної молоді.

Олексій Струцинський у яскравій та лаконічній презентації представив мережу інноваційних кластерів,

створених під егідою Sikorsky Challenge по всій Україні, модель інноваційного кластеру міста, що вже продемонструвала свою успішність у 12 українських містах, а також розповів про проект «Стартап школа Sikorsky Challenge: сприяння інноваційному розвитку та підприємницькій діяльності стартапів у цільових університетах Донецької та Луганської областей», який здійснюється

за підтримки Проекту USAID «Економічна підтримка Східної України».

Метою Інноваційного кластеру м. Краматорська є розвиток інноваційного середовища, що буде сприяти створенню в місті якомога більшої кількості інноваційних мікро- та малих підприємств, які базуються на стартап-ідеях та науково-технічних розробках; розв'язанню проблем міста завдяки залученню креативних науковців, інженерів, підприємців, студентів, школярів щодо впровадження нових технологій і послуг; залученню інвестицій, грантів і спонсорської допомоги на локальному, національному рівні з урахуванням уже існуючих та нових міжнародних зв'язків.

Наступним кроком має стати утворення координаційної ради Інноваційного кластеру м. Краматорська, формування його організаційної структури, розробка плану дій та його реалізація.

Наталія Михайличенко

КРИМ – МИ ПРО ВАС ПАМ'ЯТАЄМО

Сім років тому в цей день, 26 лютого 2014 року, під стінами Верховної Ради Автономної Республіки Крим (АРК) Меджліс кримськотатарського народу провів мітинг, метою якого було залишити Крим у складі України. 10 тисяч людей вийшли на вулиці, щоб висловити свою незгоду з рішенням чиновників про референдум, на якому буде ставитися питання про вихід Криму зі складу України.

Та їх не було почуто. Наступного дня озброєні російські спецпризначенці захопили будівлі Верховної Ради АРК та Ради міністрів АРК у місті Сімферополі. Багато учасників акцій, які проводилися днем раніше, було покалічено при затриманні.

Ця дата, а саме 26 лютого (просто нагадую, якщо хтось забув), відзначалася офіційно лише один раз – у 2016 році відповідно до по-

станови Верховної Ради України № 3807. У 2020 році Президент Володимир Зеленський заявив про підписання Наказу про встановлення 26 лютого в Україні Дня спротиву окупації Автономної Республіки Крим та міста Севастополя як щорічної пам'ятної дати.

На сьогодні ми мало що можемо почути про Крим від публічних політиків та активістів, і це засмучує. Складається враження, що вони просто змирилися й не збираються боротися за його повернення. Та я хочу вірити, що так тільки здається, адже не просто так у нас існує всеукраїнське гасло – «Разом нас багато – нас не подолати». Доки ми будемо пам'ятати про Крим у складі України та всіма можливими способами намагатися його повернути, доти й він буде усвідомлювати себе частиною єдиної, незалежної, суверенної України.

Анатолій Грицина

РЕЗУЛЬТАТИ ОЛІМПІАДИ З МАТЕМАТИКИ СЕРЕД СТУДЕНТІВ АКАДЕМІЇ

На базі кафедри математики та моделювання ДДМА 23 лютого було проведено олімпіаду з математики серед студентів Академії. В олімпіаді взяли участь 16 студентів, які представили факультет машинобудування, факультет автоматизації машинобудування й інформаційних технологій та факультет економіки та менеджменту.

Рейтинг учасників:

Петренко Б., КН-19-1 (45 балів) – 1-е місце;
Єненков М., ІСТ-20-1 (44 бали) – 2-е місце;
Науменко Я., ІСТ-20-1 (41 бал) – 3-є місце;

Лобанов М., АВП-20-1 (37 балів) – 4-е місце;
Субботіна В., Ф-20-1 (31 бал);
Вайнагієв Є., АВП-20-1 (30 балів);
Лаврищев О., ЕСА-20-1 (29 балів);
Вайнагієв А., ОО-20-1 (28 балів);
Денисенко В., СА-20-1 (28 балів).

Щиро вітаємо переможців та їхніх викладачів! Учасників, які посіли 1–4 місця, запрошуємо до участі в обласній студентській олімпіаді з математики, що проходиться 29 квітня на базі ДДМА.

До уваги учасників: отримати консультацію щодо розв'язання олімпіадних завдань та подивитися ро-

боти можна 1.03 та 2.03 з 10.00 до 15.00.

Кафедра математики та моделювання

РЕКТОРАТ, ПРОФКОМ І ГАЗЕТА «АКАДЕМІЯ»
ЩИРО ВІТАЮТЬ ЮВІЛЯРІВ ЛЮТОГО

Стрибань Ларису Іванівну,
прибиральницю службових приміщень корпусу № 1.

ПЕДАГОГІКА Й СУЧАСНІ АСПЕКТИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

17-18 лютого в онлайн-режимі на кафедрі фізичного виховання і спорту ДДМА відбулася VII міжнародна науково-практична конференція «Педагогіка й сучасні аспекти фізичного виховання».

Робота конференції спрямована на обговорення теоретичних та практичних засад формування та розвитку фізичного виховання, узагальнення практичного досвіду з означених питань, обмін ідеями й науково-методичною інформацією про проведення навчального процесу, подальший розвиток науки.

У 2021 році зарубіжними співорганізаторами нашої конференції виступили такі заклади вищої освіти, як Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Wydział Nauk Społecznych, Державний університет фізичного виховання й спорту Республіки Молдова, Вірменський державний інститут фізичної культури та спорту, Казахський національний педагогічний університет ім. Абая, Білоруський державний університет.

На пленарному засіданні конференції виступили ректор ДДМА, д-р техн. наук, професор Віктор Ковальов; началь-

ник Донецького обласного відділення (філії) Комітету з фізичного виховання та спорту МОН України Ігор Нестеренко, виконавчий директор відділення національного олімпійського комітету України в Донецькій області Дмитро Подопрігора та інші.

У рамках проведення конференції відбулося обговорення наступних наукових проблем:

- актуальні питання наукових досліджень фізичного виховання у закладах вищої освіти;
- професійна підготовка майбутніх фахівців із фізичного виховання та спорту у закладах вищої освіти;
- фізичне виховання та спорт різних груп населення;
- оздоровча фізична культура;
- практичні аспекти психофізичної реабілітації;
- соціальна адаптація осіб з обмеженими можливостями;
- актуальні питання ортопедагогіки та реабілітації;
- теорія та практика корекційної роботи.

За результатами конференції буде видано збірник наукових праць.

Олег Олійник

МОВА – ТО СЕРЦЕ НАРОДУ

До Дня рідної мови та 150-річчя відомої української письменниці Лесі Українки 24 лютого в читальному залі Академії відділом з організації виховної роботи й науковим абонементом бібліотеки ДДМА був проведений «Усний журнал».

На заході були наведені цікаві факти про зародження та розвиток української мови, зокрема те, що вона входить до рейтингу 25 найрозповсюдженіших мов світу, а також згадані важливі

з факультету. Метою змагання було продемонструвати студентами знання української мови за такими категоріями: правопис, наголоси, фразеологізми тощо.

Завдання вимагали від учасників творчого підходу та згуртованої командної роботи. Дуже цікавим виявився конкурс, де видатні постаті України були зображені в сучасному амплуа і треба було вгадати, кого ж із відомих українців стилізували під хіпстера, наприклад. А в конкурсі

моменти з життя Лариси Косач (Лесі Українки), які вплинули на її становлення як відомої поетеси. Особлива увага була приділена любові письменниці до рідного краю, що є однією з основних рис її творчості.

У заході взяли участь студенти факультету машинобудування й ФЕМУ. Ведучою заходу, Оленою Білоконь, було запропоновано провести невелике змагання з кросвордами та цікавинками. У грі «Хрестики-нулики» брали участь по одній команді

під назвою «Словарня» потрібно було назвати декілька слів певної категорії – 6 фруктів, 4 міста тощо. Допомогали учасникам і інші відвідувачі заходу, тобто допомога лунала із залу.

Із невеликим відривом за очками вперед виїшла команда факультету машинобудування. Та слід пам'ятати, що головне – це не перемога, а участь. Обидві команди були задоволені своїми результатами та отримали подяки.

Данило П'янов

СТАРТАП-ШКОЛА «SIKORSKY CHALLENGE КРАМАТОРСЬК» ПОЧИНАЄ НОВИЙ ЦИКЛ ЗАНЯТЬ

Як ми вже писали, у вересні на Сході України стартував проект «Стартап школа Sikorsky Challenge: сприяння інноваційному розвитку та підприємницькій діяльності стартапів у цільових університетах Донецької та Луганської областей», який здійснюється за підтримки Проєкту USAID «Економічна підтримка Східної України».

На жаль, через пандемію COVID-19 початок роботи стартап-школи «Sikorsky Challenge Краматорськ» у рамках зазначеного проєкту для студентів та викладачів Донбаської державної машинобудівної академії було відтерміновано. І ось, нарешті, 9 та 10 лютого 2021 р. паралельно відбулися два тренінги.

Провідні викладачі кафедр «Фінанси, банківська справа і підприємництво» та «Менеджмент» протягом двох днів підвищували свою кваліфікацію разом із досвідченим тренером та бізнес-консультантом Лесею Люшенко. Вона провела дводенний інтенсив для викладачів Академії на тему «Створення конкурентоспроможної бізнес-моделі для компанії. Інструменти розвитку компанії».

Робота у формі тренінгу-інтенсиву була цікавою та плідною. У березні відбудуться ще два тренінги із цього циклу, присвячені інструментам маркетингу й продажу та операційній діяльності компанії.

Олексій Струцинський провів дводенний тренінг для команд стартаперів ДДМА на тему «Вступ до стартап-бізнесу. Основні бізнес-моделювання. Розвиток роботи з клієнтами».

Команди від восьми кафедр ДДМА («Електро-механічні системи автоматизації», «Комп'ютерні інформаційні технології», «Фінанси, банківська справа та підприємництво», «Менеджмент», «Інноваційні технології і управління», «Комп'ютеризовані дизайни і моделювання процесів і машин», «Комп'ютеризовані мехатронні системи, інструменти та технології»), сформованих за принципом «викладач+студент», прийшли на тренінг зі своїми інноваційними ідеями, проробленими більшою чи меншою мірою. Цікаво, що протягом дводенного тренінгу деякі із цих ідей суттєво трансформувалися – Олексій Струцинський, як досвідчений тренер міжнародного класу, допоміг декільком командам сфокусуватися на актуальних проблемах краматорської громади. Тож, ми можемо сподіватися, що проєкти учасників стартап-школи «Sikorsky Challenge Краматорськ» будуть корисними для нашого міста.

Стартапери ДДМА познайомилися із засадами інноваційного бізнесу, усвідомили відмінність уже діючого бізнесу

й стартапу як механізму пошуку оптимальної бізнес-моделі, почали опановувати практичні навички бізнес-моделювання, визначення цільової аудиторії, проведення маркетингових досліджень.

Дводенний інтенсив на 16 академічних годин задури наших інноваторів в атмосферу пошуку власної бізнес-моделі. Тепер команди під mentorством Михайла Турчаніна та Наталі Михайличенко продовжать практичне опанування своєрідного «домашнього завдання», поставленого перед командами Олексієм Струцинським. Результатом такої командної «домашньої роботи» стане життєздатна й гнучка бізнес-модель, розроблена кожною зі стартап-команд.

Утім, не слід забувати, що стартап – це безперервний

пошук, тому вже 2-3 березня відбудеться наступний дводенний інтенсив для наших інноваторів.

Наталія Михайличенко

Ця публікація стала можливою завдяки підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID), згідно з умовами гранту, наданого Інноваційному холдингу Sikorsky Challenge у рамках Проєкту USAID «Економічна підтримка Східної України». Зміст цієї публікації є відповідальністю Інноваційного холдингу Sikorsky Challenge та не обов'язково відображає погляди USAID чи Уряду Сполучених Штатів Америки.

ВИТОКИ НАШОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

«СМІЛИВІ ЗАВЖДИ МАЮТЬ ЩАСТЯ...», АБО ІСТОРІЯ ЖИТТЯ ІВАНА БАГРЯНОГО

Іван Багрянний (справжнє прізвище – Лозов'ягін або Лозов'яга) – письменник, публіцист, громадсько-політичний діяч. Народився 2 жовтня 1906 року в м. Охтирці на Полтавщині. Належав до покоління зугбеного українського Відродження. Був у складі МАРСу («Майстерні революційного слова»), організував Українську революційно-демократичну партію (УРДП). Помер 25 серпня 1963 р.

першу невеличку книжку «Чорні силуети: п'ять новел». Збірка була видана за власні гроші накладом 1000 примірників і обсягом 24 сторінки. До змісту входили 5 оповідань, написаних Іваном під час мандрів.

У 1926 році поет увійшов до київського літературного об'єднання МАРС, серед учасників якого була тогочасна літературна еліта (Євген Плужник, Валеріан Підмогильний, Григорій Косинка та інші). В Івані пробуджується хист до малювання, і в цьому ж році він вступив до Київського художнього інституту. На жаль, через скрутне матеріальне становище закінчити навчання та здобути бажану освіту Лозов'ягін не зміг. Уже під новим псевдонімом Багрянний публікує свої вірші та оповідання в журналах «Глобус», «Життя й революція», «Червоний шлях», «Плужанин».

У 1932 році поета заарештовують і звинувачують «у проведенні контрреволюційної агітації». 11 місяців Іван провів у одиночній камері, потім його заслано до спецпоселення на Далекий Схід. Однак Багрянний так просто не здався: він утік, але його ловили та знову заарештовували. Та тепер до самотності в холодній камері додалися постій-

ні допити та жахливі тортури. Відтепер до всіх звинувачень додалася участь у націоналістичній контрреволюційній організації. Акт про закінчення слідства з висунутими обвинуваченнями Багрянний не підписав; хворий та знесилений, повернувся до рідної Охтирки. Автобіографічні деталі про цей період життя письменник відобразив у романі «Сад Гетсиманський».

А надалі – Друга світова війна. У цей період Іван Лозов'ягін писав патріотичні та сатиричні пісні, займався пропагандою через статті, малював карикатури та плакати. Брав участь у створенні Української Головної Визвольної Ради. Згідно з німецьким курсом щодо української інтелігенції Багрянного мали розстріляти, однак через величезну вдачу йому вдалося врятуватися. Таке навантаження не завало Іванові, і в 1944 році під час переховування від німців письменник створив пригодницький роман «Звіролови», який згодом будуть знати як «Тигролови».

Через рік письменник переїхав до Німеччини і там продовжував займатися політичною діяльністю. Іван організував УРДП, у якій об'єднав земляків-патріотів; став засновником га-

зети «Українські вісті». На цій території було опубліковано його лист-памфлет «Чому я не хочу вертатись до СРСР?». «...Вони її величають "родіна" і ганяються за нами по цілому світу, щоб на аркані потягти нас назад на ту "родіну". При одній думці, що вони такі спіймають і повернуть, у мене сиві волосся, і вожу із собою дозу ціаністого калію, як останній засіб самозахисту перед сталінським соціалізмом, перед тою "родіною", – писав Багрянний.

У своєму романі «Огненне коло» письменник одним із перших розповів про те, що на боці Німеччини воювали українські підрозділи. Іван описав битву під Бродами, у якій були й радянська армія, і німецькі війська.

Тяжкі періоди не могли не сказатися на здоров'ї хороброго діяча. Іван Багрянний помер 25 серпня 1963 року, на 57-му році свого життя. Діяча номінували на Нобелівську премію, однак він не дожив до дня нагородження. На нагробку є рядки з його поеми «Мечоносці»: «Ми є. Були. І будемо ми! Вітчизна наша з нами». Та наскільки важливо кожному українцю розуміти: Батьківщина з нами. Та яскравим прикладом поета-борця став Іван Багрянний.

Софія Войтко

РОСІЙСЬКИЙ ДОНБАС? НІ, НЕ ЧУЛИ

Нав'язаний стереотип про російську приналежність південного сходу України призвів до кривавих наслідків. Через цей нав'язливий ярлик багато жителів Донецької та Луганської областей пішли воювати на боці російських військ на Донбасі, усіляко підтримували окупантів у Криму. Одним словом – виявилися зрадниками. Однак ці люди були рухомі не пізнаннями в історії чи політичними переконаннями. На жаль, рухала ними сила пропаганди. Пропаганди не правдивої чи достовірної, а підступної, заснованої на бажанні колонізувати та русифікувати нові території.

Якби виховання цілого покоління (із 1991 по 2014 рр.) здійснювалося за українськими, а не пост-радянськими підходами, то й пропаганда не мала би такого успіху на теренах Донбасу. Бо процвісти вона може лише там, де для неї закладено зерно. А не було б впливу пропаганди – не було б крові та війни.

Минуло не повернеш, але варто триматися за майбутнє та розвіювати брехню про «русский Донбас», яка приносить із собою лише російські танки та кулі. Донбас – український етнічний регіон, такий саме, як Волинь чи Закарпаття, і ніколи він не був Росією. У цьому немає ніяких сумнівів, і зараз ми наведемо докази.

Екскурс у Нові часи

Для початку згадаємо, що першими зі слов'янських груп почали заселення нинішньої Донеччини козаки запорізькі та слобідські. Запорізькі заснували в 1594 р. форпост Домаха на березі Азовського моря (нинішній Маріуполь). А в 1645 р. козаки Слобожанщини, у свою чергу, заснували фортецю Тор на березі нинішньої річки Казенний Торець (нинішній Слов'янськ). А це все часи ще до національно-визвольної війни під проводом Б. Хмельницького в 1648 р., між іншим. Таким чином, на території сучасної Донецької області була територіальна одиниця Війська Запорізького під назвою «Кальміуська паланка», від назви річки, на якій стоять зараз Донецьк та Маріуполь. Вплив даного підрозділу сягає аж татарської фортеці Азов (35 км від нинішнього Ростова-на-Дону), поширюючись на все Приазов'я.

Після зруйнування Січі Катериною II ці межі закріпилися кордонами Катеринославської та Харківської губерній. Території на схід від Кальміуса московська цариця відірвала від вищезгаданої паланки та передала Облесті Війська Донського.

Новітні часи (1914–1920 рр.)

Мирне українське життя вирувало тут до розпаду Російської імперії унаслідок поразки в Першій світовій війні. На території «творили народів» нації одна за одною заявляють про свою незалежність, створюють уряди

та армії. Наша держава проголосила IV Універсал про незалежність Української Народної Республіки 22 січня 1918 р. І де опинилися землі Донбасу? Правильно – у складі УНР. Більш того, кордони тодішньої української республіки були визначені російськими. Делегація більшовицької Росії на чолі з Л. Троцьким підписала Берестейську мирну угоду, за умовами якої зобов'язувалася покинути українські землі та визнала кордони УНР. Залишилися міста Донеччини й у складі Української Держави гетьмана П. Скоропадського. Ба більше, межі гетьманату розширилися на схід, доєднавши до себе таке місто, як Таганріг (нині – м. Таганрог, РФ) та його околиці.

Але брати-росіяни, стабільні у своїй підступності, порушили умови договору та окупували землі молоді української держави.

Хтось може обурено сказати: «Але були й інші державотворення на південних теренах України, на кшталт Донецько-Криворізької республіки чи Одеської республіки, чого ви про них не згадуєте?» Непогана спроба, але цей міф ми вже спростували в нашій газеті у випусках № 13(343) від 26.10.18 та № 18(364) від 29.11.19. Тому повторюватися на цьому періоді не будемо. Нагадаємо лише, що під червоним гнітом Донбас знаходився усе наступне століття, аж до відновлення незалежності України в 1991 р.

Новітні часи (1920–1945 рр.)

Після окупації було два години, другий з яких кінчився спробою геноциду українського селянства. Більш відомий, як Голодомор. І, частково, комуністам це вдалося, і у хати замордованих українців заселили вихідців із Росії. Ті українці, що лишилися, зазнавали поступової русифікації і асиміляції.

Та завдяки дослідженням наших краєзнавців, зокрема О. Добровольського, можемо встановити, що національне самовизначення донеччан підкорити не вдалося. Краєзнавець випустив на цю тему нову книгу «Від УНР до ОУН: український рух на Донеччині 1917–1959 рр.», презентація якої відбулася нещодавно. При знайомстві з матеріалами цього збірника стає ясно, що українське життя тут продовжувало вириватися, а українці як становили більшу частку населення, так і становлять.

Але для встановлення істини треба звертатися до цифр і фактів, тому ми просто наведемо декілька значущих факторів, що є підтвердженнями сказаному.

Із 2355 шкіл на Донеччині 1542 були українськими. Російськими ж були усього 252 школи й стільки ж україно-російськими. Це дані на 01.01.1933 р. Після війни кількість шкіл поменшилася, але співвідношення кардинально не змінилося – 883 українські школи та 382 російські з 1393 шкіл загалом. Під час війни та нацистської окупації так узага-

лі всі школи були україномовні. Виходить, що навіть німці були не такі шовіністи, як комуністи.

Далі, підпільники видавали 8 газет українською мовою, діяла широка мережа «Прогресу», відбувалися театральні гастролі українських колективів. У 1923 р. та 1941–1943 рр. віряни організують низку приходів Української автокефальної православної церкви, випускають молитовники, накладом 10 тисяч екземплярів. На одній лишень Маріупольщині існувало 17 парафій вірян.

Активно діяло націоналістичне підпілля ОУН, яке, скориставшись відступом червоних, почало відроджувати українську культуру. Відбувалися поновлення близько 400 шкіл, створення видавництва та друкарень (друкували підручники, молитовники, газети тощо), установлення пам'ятників, державних символів, а саме жовто-блакитних прапорів та тризубів.

Новітні часи (з 1945 р. по сьогодні)

Підпільна діяльність існувала й після Другої світової у вигляді Союзу борців за визволення України, окремих осередків ОУН, дисидентів, шестидесятників тощо. А проукраїнські настрої населення тут трималися до самого розвалу СРСР у 1991 році. Доказом тому є результати Всеукраїнського референдуму 1991 року – 83,9% виборців у Донецькій області проголосували за проголошення незалежності України. Через корупцію та слаб-

кість нової, уже української влади, багато донеччан піддалися пропаганді Москви та стали прихильниками путінської державності чи відродження більшовизму. Але кістяк українства не зник. Це показують і результати виборів, адже відсоток, який набирали проукраїнські партії, був чималий, як для найбільш русифікованого краю колишньої УРСР. При владі Януковича активно діяла опозиція, було чимало україноспрямованих громадських організацій, «Пласт», українські церкви. Найбільш яскраво видно ставлення жителів Донеччини до своєї держави, якщо згадати регіон часів чемпіонату з футболу Євро-2012. Увесь Донецьк був завішений українською національною символікою, і місцеві пишалися цим. Спробуйте згадати, хіба можна було від когось із донеччан почути хулу на прапор чи герб? Навряд.

Навіть із початком збройної агресії кількість добровольців та мобілізованих із нашої області є однією з найбільших по Україні. Так, чимало місцевих стали зрадниками й пішли воювати до лав росіян. Але, як зараз бачимо, багато з них уже розкаюється у своєму необдуманому рішенні та просить назад. Прикладом тому є програма Служби безпеки України «На тебе чекають вдома», завдяки якій декілька сотень бойовиків здалися українській стороні та повернулися до мирного життя.

Тож про який «русский Донбас» може йти мова? Усі

історичні факти підтверджують зворотне – Донбас був і лишається етнічною землею українців. Російська пропаганда в умовах війни діє лише тому, що українці не цікавляться своєю історією та політикою. Вони банально не знають історію рідного краю, де проживають. Як наслідок – війна та кров. Причому, як бачимо з проведеного аналізу, ці речі з XVIII століття на Донбас приносять, в основному, одна сила – Москва. Німці ще вдерлися один раз із війною, але «визволителі» завдали після них не менше клопоту. Але багато з народу й досі тягнуться до Кремля. Прямо якийсь стокгольмський синдром виходить, хвороба є така в психології. А хвороби треба лікувати.

Лікування має бути правильним – патріотичне та щире виховання молоді, забезпечення добробуту громадян та просвітницька діяльність у сфері історії рідного краю та історії держави. Бо тільки тоді громадянин буде стійкий до пропаганди, коли буде знати про своє коріння.

Іван Петренко

***Стокгольмський синдром** – психологічний несвідомий захисний стан, який характеризується прив'язаністю жертви до кривдника. У процесі захоплення, викрадення або застосування (чи загрози застосування) насильства, жертви починають співчувати своїм загарбникам, виправдовувати їхні дії, і, навіть, отожднювати себе з ними, переймаючи їхні ідеї.

Для Краматорська цей день особливо трагічний: обстріл із БМ-30 «Смерч» у 2015-му забрав сімнадцять людей назавжди, залишив фізичні поранення 64 особам та ментальні – тисячам людей, повернув краматорцям, після 2014 року, відчуття страху за своє життя та життя своїх близьких.

Такі дати в кожному місті вшановуються біля меморіалів. У Краматорську міська влада заклала камінь у 2015 році на алеї Героїв Небесної Сотні, куди приносили квіти та лампадки на річницю. У 2018 році встановили перший пам'ятний знак загиблим на вулиці Двірцевій. Уже через рік, у грудні 2019 року, його перенесли на базу військових. Люди, які втратили своїх близьких, краматорці, які втратили краматорців, не мали місяця,

що б нагадувало їм про цей день, про день, коли російські бандити згідно з ідеями «русского мира» убили людей, які навіть зброю в руках не тримали...

Звичайно, що так не можна ставитися до історії свого міста, тому Управління з гуманітарних питань Краматорської міської ради 16 лютого 2021 року провело засідання за круглим столом на тему «Створення пам'ятного знаку учинення загиблих мирних мешканців міста Краматорська, які загинули 10 лютого 2015 року». За цим круглим столом зібралися представники громадських організацій, журналісти «Антикризового медіа-центру», «Восточного Проекту» та медіа-групи «Академія» – з боку громадськості та члени робочої групи у складі: начальника управління з гуманітарних

питань Андрій Гореславець, його заступниця Катерина Оніщенко, заступник начальника Управління містобудування та архітектури Інна Голосниченко, начальник відділу культури Ольга Барвінок та голова Громадської Ради Краматорська Сергій Кондратюк.

Олександр Іванов, представник ГО «Рух активних громадян «РАЗОМ» – єдиний, хто прийшов на цей круглий стіл зі своїм баченням пам'ятного знаку на папері та приблизним планом. Його концептуальну ідею було підтримано майже всіма учасниками, а саме: «Відтворення пам'ятного знаку у вигляді чотирьох колон, що тримають плиту, на якій розташована півкуля Краматорська, з якої злітає голуб, що є символом порушення миру. Під плитою встановлено невеликий дзвін».

До цієї ідеї запропонували додати дошки з іменами загиблих мирних громадян та військових. Також від одного з учасників пролунала ідея створення єдиної алеї пам'яті, але вона не була підтримана членами робочої групи. Ідея залучення до цього проекту студентів ДонНАБА була розбита дощенту, бо члени громадськості не бачать зацікавленості майбутніх архітекторів у житті міста. Хотів би зазначити, що це була дійсно продуктивна зустріч, регламентований час був від 14-ї години до 17-ї, але засідання закінчилося через 35 хвилин після початку.

Зараз нам відомо, що місцем розташування пам'ятного знаку обрано сквер Героїв Небесної Сотні, замість закладеного каменю. Ще відомі завдання Управління з гуманітарних питань у найближчий час, а саме офіційний запит до командування ООС щодо надання імен загиблих військовослужбовців, які загинули 10 лютого 2015 року під час обстрілу. Відповідно до обраної концепції зробити декілька художніх проектів та оголосити громадське голосування із залученням ЗМІ, а також замовлення проєктно-коштовної документації для підготовки місця та комунікацій для встановлення пам'ятного знаку за концепцією О. Іванова.

Олександр Стус

ДВІРЦЕВА ЧИ ПАЛАЦОВА?

Краматорська ОТГ налічує 803 вулиці, багато з них змінили свою назву після декомунізації, наприклад вул. Соціалістична стала вул. Василя Стуса або вул. Орджонікідзе змінила свою назву на вул. Олекси Тихого. Але що коїться з вулицею Двірцевою?

Російською мовою вулиця Двірцева має назву «Дворцовая» від слова «Дворец», але українською мовою правильно казати – палац. Ця вулиця бере свій початок від Палацу культури та техніки НКМЗ та закінчується бульваром Краматорська, але в офіційному переліку назв вулиць міста значиться не Палацова, а Двірцева.

У 2017 році ініціативний громадянин Олександр Ворсін організував петицію щодо перейменування вулиці, кажучи, що ця назва вулиці псує репутацію Краматорська як українського міста. Його прями цита-

та: «Від якого це слова – Двір, Двері чи Двірцеві?» Але ця петиція набрала всього 71 підпис з необхідних 250.

Майже через рік ця ситуація знов набрала обертів у суспільстві. Центр «Дій–Краматорськ» зробив запит до Інституту української мови Національної академії наук України. Цей Інститут займається питанням установлення української мови як державної в мовному просторі України. Відповідь спеціаліста цього закладу, доктора філологічних наук, старшого науковця співробітника С.О. Вербица була короткою: правильний варіант перекладу – «Палацова», а не «Двірцева». Але ніяких дій від депутатів міської ради та виконкому не було. Мешканці міста також якось забули про цей інцидент і деякі досі живуть на вулиці, яка має назву від слів (цитата): «Двір, Двері чи Двірцеві».

Андрій Конілевіч

ВІД ПРИГОД – ДО ЛЮБОВІ!

Напередодні Дня всіх закоханих протягом чотирьох днів проходив онлайн-конкурс серед студентів ДДМА «Від пригод – до любові». Спонсорами та організаторами конкурсу виступили студентське самоврядування та профспілковий комітет ДДМА.

У конкурсі взяли участь п'ять пар: Євгеній Омеляненко й Аліна Рассошенко, Ілля Дамян і Аліна Тертишна, Миколай Мирний і Ольга Рагузіна, Дмитро Мітусов і Аліна Гамаюнова, Олексій Лаврищев і Євгенія Гайдук.

Кожного дня на учасників чекала низка випробувань. Першого дня пари розгадали, за допомогою чого Капітану Фіну вдалося доставити листи своїй коханій, та перевірили свої знання про романтичних піратів. На другий день учасники поринули у світ музики. Третій день видався найдовшим,

тому що довелося відвідати всі бібліотеки, а також згадати, на чому було написано останнє творіння Володимира Висоцького. Завершальним етапом конкурсу стала так звана зустріч із давньогрецькими філософами-вченими. Учасники дізналися, хто написав цикл дослідів «Наука любові».

За результатами всіх конкурсів Олексій Лаврищев і Євгенія Гайдук набрали 31 бал, Дмитро Мітусов і Аліна Гамаюнова – 34 бали, Миколай Мирний і Ольга Рагузіна – 40 балів, Ілля Дамян і Аліна Тертишна – 41 бал, Євгеній Омеляненко й Аліна Рассошенко – 47 балів.

Урочисте нагородження відбулося на сцені Центру культури та дозвілля ім. Леоніда Бикова. Переможцем конкурсу «Від пригод – до любові» стала

пара, яка набрала найбільшу кількість балів, і це – Євгеній Омеляненко й Аліна Рассошенко.

У подарунок пари отримали сертифікати до «Епіцентру», кавовий та чайний набори та фірмові чашки з написом «Я студент ДДМА».

Олександр Грищенко, голова ради студентського самоврядування ДДМА

ЖІНКИ НЕ ТАКІ ПРОСТІ, ЯК ЗДАЄТЬСЯ

Нещодавно я відкрила для себе гру під назвою Jenny LeClue – Detective, де однією з другорядних персонажів є дівчинка на ім'я Сьюзі. Вона виглядає як маленька стандартна Барбі, але під час проходження гри виявляється, що вона науковий геній. У неї навіть є своя секретна лабораторія! Сьюзі підкоряє своєю доброзичливістю, пристрасною до винахідництва та любов'ю до ведмежат!

Думаєте, що це вже застаріле – створювати персонажів жіночого роду з науковим хистом? Але як мені їх не вистачає! Та й скільки ви таких героїнь згадаєте? Не дуже вже й багато, так?

А як щодо реальних жінок, які присвятили життя науці? Спробуйте швидко назвати хоча б п'ятьох. Було легко? Навіть мені ні. Але імена видатних жінок варто пам'ятати, як ми пам'ятаємо

Фройда, Ейнштейна, Гокінга, Ньютона, Теслу та багатьох інших.

Як студентці IT-спеціальності, мені хочеться згадати вчених саме цієї сфери. Почну з Радії Перлман. Їй дали прізвисько «Мати Інтернету» за роз-

робку STP-протоколу, який зробив можливим появлення масових мереж із використанням технології Ethernet.

Про Софі Вілсон я дізналася нещодавно. Вона розробила мікрокомп'ютер Acorn – перший із серії комп'ютерів, які продає Acorn Computers Ltd. Пізніше Софі розробила набір інструкцій архітектури ARM, який використовується в більшості смартфонів 21-го століття.

Ви вже чули про Геді Ламар? Актриса спільно з композитором Джорджем Антейлом винайшла методи розширення спектру зв'язку та стрибкоподібного перестроювання частоти, які необхідні для бездротового зв'язку.

А про українських дослідниць щось знаєте? Наприклад, Ольга Броварець – біофізик, доктор фізико-математичних наук та лауреатка премії Scopus Awards Ukraine 2016 року

в номінації «Найкращий колектив вчених, який досяг значних наукових результатів без західних колаборацій». Що вона зробила? Відкрила глибинні структурні механізми нестабільності геному. Не мало, чи не так?

Або ж Марина В'язовська – математикня, яка розв'язала задачу оптимального упакування куль у 8-вимірному та 24-вимірному евклідовому просторі, яку до цього нікому не вдалося вирішити. Який від нього сенс? Її відкриття може допомогти виправляти помилки мобільного зв'язку, Інтернету та космічних досліджень.

Тож на випадок чоловіків назвати хоч один крутих винахід, зроблений жінкою, вам є що відповісти. Раджу більше почитати про цих неймовірних жінок!

Ксенія Єрмакова

МАРС ВЧОРА І СЬОГОДНІ

«Чи є життя на Марсі?» – зараз ця крилата фраза з фільму «Карнавальна ніч» стала синонімом дискусії на безглузду тему, але ще на час виходу того фільму (1956 рік) у науковій спільноті йшли такі дискусії, а трішки раніше деякі авторитетні вчені навіть говорили про можливість існування розумного життя на Марсі. Прошло більше ніж пів століття, і зараз питання вже стоїть: «А чи було мільйони років тому хоч якась життя на «червоній» планеті?» Але про це потім...

У другій половині XIX століття можливості телескопів дійшли до того, що через них стало можливим розглядати поверхню Марсу. За допомогою спектроскопів ученим удалося знайти молекули води, а астроном Персіваль Лоуелл розгледів та замалював мережу штучних каналів. Усе це наштовхувало людей на теорію про існування розумного життя на Марсі. Тому не дивно, що в романі «Війна світів» Герберта Веллса (1897) прибульці прилітають не з далекої галактики, а з Марсу.

У першій половині XX століття вчені зафіксували аномально низькі температури на поверхні Червоної планети та великий вміст CO₂ (98 %) в атмосфері. Теорія про існування життя на Марсі похитнулася, але про його відсутність говорити було ще зарано.

У 1960 році СРСР починає програму «Марс», у рамках якої до Марсу запускали орбітальний та посадочний апарати. «Марс-1» не долетів, «Марс-2» 8 місяців провів дослідження з орбіти, але розбив свій посадочний апарат. 2 грудня 1971 року апаратом «Марс-3» була зроблена перша у світі м'яка посадка на Марс. Але апарат прослугував не довго – 14,5 секунди, встигнувши передати тільки частину першого знімку. У програмі «Марс» існувало ще 4 апарати, які успішно виконали свої задачі.

У NASA теж не сиділи склавши руки й запустили програму «Марінер» із дослідження Марса, Венери та Меркурія з їхніх орбіт. 14–15 липня 1965 року апарат «Марінер» передав пер-

шу фотографію Марса з орбіти. Також орбіти Червоної планети досягли 6-й, 7-й, 9-й апарати та два апарати «Марінер Марс 71».

20 липня 1976 року апарат NASA «Вікінг-1» передав перше чітке зображення Марса. Узагалі програма «Вікінг» складалася з двох апаратів, кожен з яких мав посадочний та орбітальний модуль. «Вікінг-1» пропрацював шість, а «Вікінг-2» – чотири роки замість запланованих 90 днів.

У 1996 році NASA запускає спускний апарат Mars Pathfinder з першим марсоходом Sojourner (прибулець – з англ.). При розмірі з велику мікрохвильовку його задачею була перевірка конструкції ровера для подальших місій. Але були й наукові інструменти: три камери та спектрометр альфа-частинок. Пропрацював апарат 83 сол (марсіанських днів) із запланованих 7, утратив зв'язок із Землею через несправність основної станції.

Зрозуміло, що такий успіх маленького ровера спровокував появу великих марсоходів. І NASA запустило місію Mars Exploration Rover. Перші два марсоходи – Spirit (дух – з англ.) і Opportunity (можливість – з англ.) були запущені в 2003 році. Апарати скидали на поверхню в захисних подушках. Апарати мали багату наукову начинку та передали гігабайти знімків

та багато цінної інформації. Саме ці марсоходи першими знайшли воду на Марсі. Spirit пропрацював 6 років, а Opportunity – рекордних 14 років. З вагомим недоліком місії – сонячні батареї, які були джерелом енергії, вони покривалися марсіанським пилом, а в марсіанську зиму місії зовсім зупинили, бо живлення не вистачало.

Марсохід Curiosity (цікавість – з англ.) був запущений у 2011 році й працює і сьогодні. Це перший марсохід, який використовував повітря-

ний кран для посадки. Також зміни були й у системі живлення, його тепер забезпечує радіоізотопний термоелектричний генератор. А його вага складає майже 900 кг, це в 5 разів більше, ніж у його молодших «братів». Марсохід має 17 камер, маніпулятор, лазер, лабораторії, спектрометри та інше наукове обладнання.

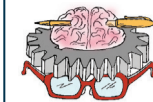
У 2018 році NASA запустило на Марс платформу геологічних досліджень InSight. З основних наукових інструментів цей апарат має маніпулятор, сейсмометр, набір вивчення теплового потоку та найцікавіший бур – «Крот». На жаль, останній не зміг виконати свою роботу, але місія працює і досі, хоча зараз там зима, а апарат працює тільки від сонячної енергії, його батареї вкриті пилом, тому невідомо, чи доживе він до весни.

І ось тиждень тому до Марса прилетів новий гість із Землі – Perseverance (наполегливість – з англ.). Він успішно спустився на небесному крані в кратер Езеро (вчені припускають, що колись він міг бути дном озера), і наразі NASA повідомляє про номінальний режим роботи марсохода. Ровер уже встиг передати на Землю перше в історії відео та перший звук, записаний на Марсі. Також перший раз був знятий сам процес роботи небесного крана. Не все пройшло як годиться: при відкритті парашуту відлетіли деякі деталі, а при скиданні теплозахисного щита відлетіла одна з 8 пружин, також при посадці не увімкнулися мікрофон і одна з камер. Але жодна із цих проблем не нанесла ніякої шкоди роверу.

Perseverance повинен виконати декілька основних наукових задач. Головна – це відповідати на питання: чи було життя на Марсі, а також зібрати зразки ґрунту для подальшого відправлення їх на Землю, приблизно у 2025 році. А ще – випробувати обладнання для пілотованих місій на Марс.

Як колись маленький ровер Sojourner перелетів з апарату Mars Pathfinder, так із Perseverance перелетів

УМНИКИ И УМНИЦЫ

«ЧТО? ГДЕ? КОГДА?»

Ответы на вопросы из прошлого номера.

Вопрос 1. Первое упоминание игры «гольф» зафиксировано в 1457 году – в указе... О чем?

Ответ: о запрете гольфа.

Комментарий: наряду с футболом гольф был запрещен указом зависимого Шотландского парламента, дабы мужчины не тренировались воевать против Англии.

Автор: Павел Ершов, Москва.

Вопрос 2. Владелец дома, в котором жил датский писатель Мартин Андерсен, не разрешил властям установить на доме мемориальную табличку в честь писателя. Однако вскоре имя Мартина Андерсена всё же появилось на этом доме, ведь власти... Что сделали?

Ответ: переименовали в честь него улицу.

Комментарий: улицу, где прошли детские годы Андерсена-Нексе, назвали в честь местной знаменитости, и на доме появилась соответствующая табличка с этим названием.

Автор: Константин Сахаров, Ивантеевка.

Вопрос 3. Несколько лет назад в Белый дом поступило требование спроектировать реальный боевой корабль по типу «Звезды смерти». Этот случай побудил правительство увеличить число необходимых ИХ в четыре раза. Назовите ЕЕ.

Ответ: подпись.

Комментарий: в январе 2013 года 35 тысяч американцев подписали «фантастическую» петицию, после чего было увеличено до ста тысяч число подписей, требующихся для официальной реакции властей.

Автор: Павел Ершов, Москва.

В ноябре прошлого года наши студенты приняли участие в очередном этапе международного турнира по игре «Что? Где? Когда?» под названием «Лига старта. Эпизод XX». Предлагаем вашему вниманию избранные вопросы с этого турнира.

Вопрос 1. (ответили почти все команды). По легенде, каменные кресты на старом кладбище в белорусском Турове сами приплыли в Туров из Киева по реке Припять. Не помешали крестам ни тяжесть камня, ни ОНО. Назовите ЕГО одним словом.

Вопрос 2. (ответила ровно половина команд). Персонаж романа «Мастер и Маргарита» говорит Воланду, что намерен пойти на бал босиком, после чего замечает, что ОН бывает только в сказках. Назовите ЕГО тремя словами.

Вопрос 3. (правильно не ответил никто). Конгрессмен Чарльз Браунсон боялся за свою репутацию. Браунсону приписывают авторство поговорки «Никогда не спорь с тем, кто покупает ИХ бочками». Назовите ИХ.

Александр Мельников,
председатель Клуба
интеллектуальных игр ДДМА

маленький гвинтокрил Ingenuity (винахідливість – з англ.). Його задача – влетіти: на Марсі дуже розріджена атмосфера, тому був розроблений спеціальний гвинтокрил, який ймовірно зможе літати в таких умовах. З наукового обладнання на Ingenuity тільки дві камери.

Побажаємо «Наполегливому» вдалої та довгої місії.

Зрозуміло, що я описав далеко не всі місії, близько 50 % марсіанських місій закінчилися провалом, але кожна успішна місія – це великий історичний крок людства, за яким стоять тисячі звичайних людей.

Андрій Капелешук

Газета «Академія»

Засновник і видавництво: ДДМА

Випускається з 17 грудня 1999 р.

ДЦ 1492 від 10.12.99

Головний редактор: **В. Медведєв**

Адреса засновника, видавництва та редакції:

84313 м. Краматорськ, вул. Академічна, 72,

ауд. 1411, тел. (0626) 41-81-20

E-mail: gazeta@dgma.donetsk.ua

Сайти: <http://www.dgma.donetsk.ua/publish/np/>,

Логотип газети за ескізом Т. Лук'янової

Випускний редактор
КАТЕРИНА КОЧЕРОВА

Фото: В. Медведєв, А. Тищенко

Літературні коректори:

О. Дудченко, В. Лебединська

Верстка і комп'ютерний набір:

А. Капелешук

Над номером працювали:

В. Лебединська, Н. Ніколаєнко

Точка зору авторів

не завжди поділяється редакцією.

Відповідальність за достовірність

інформації несе автор.

Редакція зберігає право літературного

редагування і скорочення.

При використанні матеріалів посилання

на газету «Академія» обов'язкове.